

Pràcticum I

2013/2014

Codi: 101787

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	2	2

Professor de contacte

Nom: María Isabel Bonilla Carrasco

Correu electrònic: Marialsabel.Bonilla@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Avís important: el codi correcte d'aquesta assignatura pel curs 2013-14 és 103674

- L'estudiant ha d'haver assistit a la sessió de Prevenció de Riscos, superant l'examen de coneixements sobre la mateixa, que s'imparteix durant el primer semestre de segon curs.
- De la mateixa manera, és requisit assistir a la consulta de medicina preventiva per a la realització de la prova de la tuberculina.

Objectius

OBJECTIU GENERAL

El Pràcticum I ha de permetre l'estudiant integrar i aplicar els continguts treballats en les diferents assignatures, incorporant nous coneixements, habilitats i actituds a través del contacte real amb la professió infermera i la seva complexitat.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Permetre l'estudiant aprofundir en les cures de benestar i confort i intervencions de suplència de les Necessitats Bàsiques i iniciar-se en la resta de cures que la infermera presta dins de l'àmbit hospitalari.
- Treballar el procés d'atenció d'infermeria com a metodologia científica de resolució de problemes amb el model conceptual de Virginia Henderson.
- Desenvolupar les dues dimensions del rol professional, el rol de col·laboració i el rol autònom, conscienciant de la importància d'aquest últim.
- Prestar una atenció sanitària adient a les necessitats de salut, garantint unes cures infermeres de qualitat, dirigida a la persona i la família, amb una visió integral que contempli les vessants biològica, psicològica i social de l'individu.
- Desenvolupar habilitats comunicatives amb l'equip de treball, la persona atesa i la seva família.

Competències

- Infermeria
- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.

- Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys, i fomentar l'educació per a la salut.
- Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
- Fer les cures infermeres basant-se en l'atenció integral de salut, que suposa la cooperació multiprofessional, la integració dels processos i la continuïtat assistencial.
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Plantejar solucions als problemes de salut i malaltia de les persones, les famílies i la comunitat aplicant la relació terapèutica seguint el mètode científic del procés infermer.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat
- Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat
- Respectar el medi ambient i fomentar el desenvolupament sostenible
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar amb l'equip de professionals com unitat bàsica en la qual s'estructuren de manera unidisciplinària o multidisciplinària i interdisciplinària els professionals i la resta de personal de les organitzacions assistencials.

Resultats d'aprenentatge

1. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
2. Aplicar el procés infermer per proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i la seguretat de les persones cuidades.
3. Aplicar les normes de seguretat relacionades amb l'aplicació de les radiacions
4. Col·laborar i integrar-se en grups i equips de treball.
5. Descriure i aplicar cures tècniques utilitzant els instruments adequats a la situació de la persona atesa tenint present les normes establertes i l'evidència més clara de què es disposa.
6. Descriure les relacions que hi ha entre els coneixements i les intervencions pràctiques que es duen a terme.
7. Establir una relació empàtica i respectuosa amb el pacient i la família, d'acord amb la situació de la persona, el problema de salut que té i l'etapa de desenvolupament.
8. Expressar-se de manera fluida, coherent i adequada a les normes establertes, tant oralment com per escrit.
9. Identificar situacions en les quals es posa en risc la confidencialitat de la informació del pacient
10. Integrar-se en equips de treball multidisciplinari i interdisciplinari i compartir objectius comuns.
11. Prioritzar les mesures sanitàries de prevenció durant les seves intervencions en centres de salut.
12. Reconèixer i afrontar els canvis amb facilitat
13. Respectar l'entorn medi ambiental i fomentar el desenvolupament sostenible.
14. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
15. Seleccionar les activitats de prevenció, control i seguiment en persones en totes les etapes vitals.
16. Seleccionar les estratègies adequades que permetin una comunicació efectiva amb pacients, famílies i grups socials.
17. Valorar de manera integral les situacions de salut utilitzant eines com ara l'exploració física, les proves complementàries i l'entrevista d'infermeria.
18. Valorar i tractar les persones d'una manera holística, tolerant i sense emetre judicis de valor.

Continguts

El fil conductor de tota l'assignatura serà la realització i l'aplicació del procés d'atenció d'infermeria com a metodologia científica de resolució de problemes, amb el marc del model conceptual de Virginia Henderson, amb la finalitat de desenvolupar el rol de col·laboració i el rol autònom infermer conscienciant de la importància d'aquest últim.

Procés d'atenció d'infermeria amb el model de Virginia Henderson:

VALORACIÓ: aquesta es portarà a terme per sistemes (signes i símptomes) i per les 14 necessitats bàsiques segons el model de Virginia Henderson (respirar; menjar i beure; eliminar; moure's i mantenir postures adequades; dormir i descansar; vestir-se i desvestir-se; mantenir la temperatura corporal dins dels límits; mantenir la higiene corporal i la integritat de la pell; evitar perills; comunicar-se amb els altres; viure d'acord amb les pròpies creences i valors; realització personal; participar en activitats recreatives; aprendre). Per fer-ho, l'estudiant tindrà en compte la recollida de dades objectives i subjectives, mitjançant l'observació, l'entrevista i l'examen físic (inspecció, palpació, percussió, auscultació).

D'aquesta valoració s'identificaran les manifestacions d'Independència, les de dependència (àrees: Manca de coneixements, Manca de Força i Manca de Voluntat) i l'autonomia de la persona. Posteriorment, aquestes dades s'hauran d'organitzar i registrar segons les normes establertes per la institució.

DIAGNÒSTIC: Fase d'identificació i formulació dels problemes detectats.

1) Diagnòstics Infermers: Segons la NANDA (1990) és el "judici clínic sobre la resposta d'un individu, família o comunitat en front a processos vitals o problemes de salut reals o potencials. Els diagnòstics infermers proporcionen la base per a la selecció de l'actuació infermera destinada a aconseguir objectius dels quals la infermera n'és responsable". Situacions que la infermera identifica, valida i tracta de forma independent. Poden ser: Reals, de Risc o de Salut.

Per a la seva formulació es recomana seguir la terminologia NANDA. Es treballaran els següents:

D. Reals:

- Ansietat
- Por
- Restrenyiment

D. de Risc:

- Risc d'ansietat
- Risc de deteriorament de la integritat cutània
- Risc de restrenyiment

D. de Salut:

- Disposició per a millorar els coneixements

2) Problemes d'autonomia: Quan una necessitat no està adequadament satisfeta a causa d'una incapacitat física o intel·lectual i la única actuació infermera possible és suplir la persona o capacitar a algú altre. Les necessitats que es poden suplir són:

- Menjar i beure
- Eliminar
- Moure's i mantenir postures adequades
- Vestir-se i desvestir-se
- Mantenir la temperatura corporal dins dels límits

- Mantenir la higiene corporal i la integritat de la pell
- Evitar perills

Per a la seva formulació es recomana seguir la terminologia de: suplència total o parcial.

3) Problemes de col·laboració: Problemes susceptibles de ser tractats en col·laboració amb d'altres professionals. Situacions relacionades amb la patologia. Cures infermeres de vigilància de la persona afectada per un problema de salut, aplicació d'ordres mèdiques com la medicació o d'altres tractaments, proves diagnòstiques. Poden ser: Problemes Reals (PI) o Complicacions Potencials (CP).

Per a la seva formulació es recomana seguir la terminologia mèdica. Es treballaran els següents:

- Infecció
- Dolor

PLANIFICACIÓ: Primerament es contemplaran els objectius a assolir. Posteriorment, es planificaran les intervencions/activitats:

1) Diagnòstics d'Infermeria: Ansietat, por, restrenyiment, risc de deteriorament de la integritat cutània. Dependent del Diagnòstic i de l'àrea de dependència:

- Informació adient a la situació
- Comunicació, escolta activa
- Suport emocional
- Educació sanitària sobre el nou estat de salut
- Mesures de benestar
- Valoració contínua del risc de deteriorament de la integritat cutània, educació sobre els factors de risc.
- Etc.

2) Problemes d'Autonomia

- Realització de la suplència total o parcial de cada necessitat que sigui necessària
- Infermera, auxiliar, cuidador familiar...

3) Problemes de col·laboració: infecció i dolor

- Mesures de control i vigilància de l'evolució del malalt segons el problema de salut
- Control de signes i símptomes. Control del dolor.
- Aplicació, control i vigilància dels tractaments prescrits: farmacològic i d'altres
- Proves diagnòstiques
- Cures de manteniment de vies venoses, sondes, drenatges, ferides quirúrgiques, ostomies, traqueostomies...
- Etc.

EXECUCIÓ: Es duran a terme aquelles intervencions i/o activitats. S'ha de tenir present la preparació prèvia i el registre posterior.

AVALUACIÓ: Per la mateixa, l'estudiant haurà de ser capaç de valorar novament la situació per, finalment, prendre les decisions adients.

Metodologia

- Pràctiques Clínicas

Les pràctiques clíniques donen l'oportunitat a l'estudiant de desenvolupar coneixements, habilitats, actituds i valors en un àmbit professional real i complex i acompanyat sempre d'un professional d'infermeria. Consten

d'una estada de cinc setmanes en un servei d'hospitalització adient a les necessitats de formació i durant les quals cada estudiant tindrà assignat una infermera de la unitat on realitza les pràctiques que vetlla i guia el seu procés d'aprenentatge de forma individualitzada i continuada. Els torns i horaris queden determinats, majoritàriament, de la següent manera:

- a) Dilluns, dimecres i divendres de 8 a 20 hores
- b) Dimarts, dijous i dissabte de 8 a 20 hores
- c) De dilluns a dijous de 8 a 14 hores
- d) De dilluns a dijous de 15 a 21 hores

Aquests horaris poden ser modificats en funció de les necessitats dels serveis.

- Seminaris de casos clínics

La seva finalitat és fomentar l'anàlisi, reflexió i l'aprenentatge de les situacions sorgides en la complexitat del context assistencial. Es treballarà la pràctica reflexiva i la metodologia infermera com a eina bàsica d'anàlisi i resolució de problemes. Es realitzarà en petits grups d'estudiants durant els divendres programats dins del període de pràctica clínica.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Pràctiques Clíniques	224	8,96	4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18
Seminaris de Casos Clínics	12	0,48	1, 4, 6, 8, 10, 12, 13, 14, 16
Tipus: Autònomes			
Cerca d'Informació	25	1	6
Estudi	12	0,48	1
Redacció de Treballs	24	0,96	6, 8, 13

Avaluació

Criteris d'avaluació:

La qualificació final de l'assignatura correspon al sumatori de la nota de les pràctiques clíniques (PCL) i l'obtinguda als seminaris de casos clínics amb la següent ponderació:

- el 60% de la nota correspon a les pràctiques clíniques
- el 40% de la nota correspon als seminaris de casos clínics

Per aprovar l'assignatura cal tenir aprovades les pràctiques clíniques amb una nota mínima de 5.

Pràctiques Clíniques (PCL):

- Avaluació continuada i formativa al llarg del període. Aproximadament a la meitat del període, la professora responsable, juntament amb la infermera, farà un resum de la informació obtinguda fins el moment i la comentarà amb l'estudiant. En aquesta avaluació, de caràcter formatiu, es treballarà el

nivell d'assoliment dels objectius proposats, els punts forts a destacar i els punts febles a millorar amb les recomanacions pertinents. De la mateixa manera, l'estudiant farà la seva autoavaluació i la comentarà amb la professora.

- **Avaluació finalista.** En finalitzar el període de pràctiques clíniques, la infermera complimentarà un informe final sobre les competències assolides per l'estudiant. De la mateixa manera, en finalitzar el període l'estudiant farà la seva autoavaluació i la comentarà amb la infermera i professora.
- L'assistència és obligatòria en la totalitat d'hores programades i en el torn i horari assignat. Aquelles faltes d'assistència que siguin justificades hauran de recuperar-se dins del període de pràctica clínica programada i prèvia autorització de la professora responsable i del servei de pràctiques.

Discussió de casos:

Es fonamenta en la Pràctica Reflexiva i en la Metodologia Infermera (PAI)

- **Avaluació continuada i formativa** al llarg de les sessions. S'avaluarà l'elaboració, presentació i discussió d'aquelles activitats de reflexió setmanals requerides i que sorgeixen dins del context de la pràctica. Es valorarà la fonamentació dels treballs, les evidències que sustenten les aportacions, la bibliografia utilitzada i l'expressió fluida, coherent i adient ja sigui de forma oral com escrita. També es tindrà en compte la capacitat de treball en grup, el respecte a la pluralitat de idees, persones i situacions.
- **Avaluació finalista.** L'últim dia de les sessions l'estudiant presentarà i lliurarà per escrit i en format electrònic les activitats corresponents als seminaris de casos clínics. El lliurament d'aquests treballs és obligatori.
- Les faltes d'assistència repercuteixen negativament en l'avaluació.

Obtenció de la qualificació final: Segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran:

Suspens: de 0 a 4,9

Aprovat: de 5.0 a 6,9

Notable: de 7.0 a 8,9

Excel·lent: de 9.0 a 10

M de Honor: de 9.0 a 10

Casos particulars:

El tractament de casos particulars es valorarà a la comissió d'avaluació conformada a tal efecte

Prova de síntesis. En cas de no superar l'assignatura, l'estudiant tindrà dret a una prova de síntesis si ha assistit al 80% de les hores programades al pràcticum i no té una avaluació negativa a l'apartat d'actituds

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació formativa i continuada a la Pràctica Clínica	60	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Presentació de treballs	40	3	0,12	1, 4, 6, 8, 10, 14

Bibliografia

En consonància amb la metodologia utilitzada de l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP) i, donat que una

de les competències generals que es pretén que adquireixi l'estudiant és la de desenvolupar estratègies per a un aprenentatge autònom, no s'especifica la bibliografia. L'estudiant ha de fer-se competent en la cerca i gestió de la informació.